

Nr 466

Av herrar **Larsson** i Hedenäset och **Lundmark**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 31, med förslag till lag om ändrad lydelse av 4 kap. 14 § vattenlagen.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 31 föreslås ändringar av 4 kap. 14 § vattenlagen. De väsentligaste ändringar som här föreslås är *dels* en höjning av regleringsavgifternas maximi- och minimigränser, *dels ock* att skyldigheten att gälda sådan avgift skall utsträckas att även omfatta s. k. korttidsregleringar.

Avgiftslatitudens höjning motiveras med att hittills inflytande avgiftsmedel visat sig otillräckliga för tillgodoseende av genom vattenregleringar uppkommande kompensationsbehov. Det har visat sig, att vattenkraftens utbyggnad, och då särskilt regleringsföretagen, medfört så stora skadeverkningsningar för den omgivande bygden, att högre belopp till skadornas botande och kompenserande erfordras. Lagändringen avser således att rätta till en tidigare felbedömning.

Från denna bedömning framstår det som otillfredsställande, att de förskjutningar uppåt av regleringsavgifternas gränser som föreslås endast avses att omfatta sådana regleringsföretag varom dom avkunnas efter lagändringens ikraftträdande. Då inflytande avgiftsmedel visat sig otillräckliga i fråga om företag som tidigare kommit till utförande, kan det knappast vara riktigt att just i fråga om dessa företag konservera regleringsavgifterna vid en erkänt för låg nivå. Då enligt nu gällande lag avgifterna fastställts för tidsperioder omfattande 20 år, kan det måhända ur formella synpunkter vara nödvändigt att i fråga om de olika företagen respektera avkunnad dom om regleringsavgiftens storlek under löpande 20-årsperiod. Så fort denna tid utgått synes dock den nya lagen böra bli tillämplig även i fråga om äldre regleringsföretag.

Att regleringsavgift i fortsättningen skall kunna utdömas jämväl för korttidsregleringar synes oss vara välbetänkt. Då dessa hittills varit befriade från denna skyldighet kan det ifrågasättas om ej detta är beroende av en tillfällighet och ett förbiseende vid lagens tillkomst. Det måste därjämte konstateras att utvecklingen ställt krav på alltmer omfattande vattenregleringar och att skadeverkningarna vid korttidsregleringar tidigare torde ha underskattats. Erfarenheten har visat, att skadorna vid korttidsreglerings genomförande många gånger har blivit större än vad som kunde förutses och även omfattat betydande icke beräknade verkningar.

Dessa förhållanden gör att det framstår som otillfredsställande, att den

nya lagen ej heller härvidlag föreslås bli tillämplig i fråga om tidigare dömda korttidsregleringar. Även härvidlag gäller, att de skadeverkningar, som konstaterats, motiverar att avgift jämväl må utgå i fråga om tidigare dömda regleringsföretag.

Vi förordar därför att den nya lagstiftningen må bli tillämplig även i fråga om korttidsregleringar varom dom tidigare avkunnats. För ernåendet av en smidig och mera jämn övergång till de nya bestämmelserna synes det oss lämpligt avvägt om den nya lagstiftningen blir tillämplig å äldre korttidsregleringar vid ingången av jämnt 10-tal år efter det dom å företaget avkunnats.

För de av Kungl. Maj:t föreslagna övergångsbestämmelsernas bibehållande skulle möjligen kunna anföras, att lagstiftningen eljest finge ett drag av retroaktiv verkan. Då lagändringen väsentligen avser att tillrättalägga tidigare misstag, synes dock denna invändning ej ha full relevans. I detta sammanhang kan även åberopas av vattenöverdomstolen angivet, i propositionen refererat remissyttrande. I detsamma anfördes bl. a. följande:

»En tillämpning av ifrågasatta nya bestämmelser på gamla företag vid utgången av gällande avgiftsperiod eller på förut icke avgiftsbelagda regleringar kan innebära att företagaren blir skyldig att utgiva en avgift, som han vid företagets utförande icke hade anledning att räkna med. Lagändringen får i sådant fall i realiteten retroaktiv verkan. Även om detta innebär ett visst avsteg från vedertagna principer, torde det i förevarande fall — med hänsyn bl. a. till företagets beskaffenhet och de sociala skäl som uppbär avgiftsbestämmelserna — icke möta alltför stora betänkligheter att beträffande redan avgiftsbelagda företag göra de föreslagna bestämmelserna tillämpliga vid utgången av gällande avgiftsperiod.»

Det synes oss att vad här anförts i fråga om förhöjning av avgiftslatituden för tidigare dömda årsregleringar även kan åberopas i fråga om korttidsregleringar, som hittills varit befriade från avgiftsskyldighet. Det synes oss att härvidlag i minst samma utsträckning kan åberopas sociala skäl, varjämte tillkommer det argumentet, att det här är fråga om tillrättaläggande av ett tidigare misstag.

Under hänvisning till vad ovan anförts får vi hemställa,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 31 — med bifall i övrigt till Kungl. Maj:ts förslag — måtte besluta,

I. att förhöjningen av avgiftslatituden för regleringsavgifter enligt 4 kap. 14 § vattenlagen må — efter respekterande av tidsperiod varom dom avkunnats — utsträckas att även omfatta företag varom dom tidigare meddelats,

II. att regleringsavgift jämväl må utdömas å tidigare medgiven korttidsreglering, varvid dock må iakttagas att som

övergångstid må gälla tidsperiod om 10 år efter det företaget
dömts tillåtligt, samt
att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till härav
föranledda ändringar av lagtexten.

Stockholm den 17 februari 1959

Harald Larsson
i Hedenäset

Gunnar Lundmark